

Preek over Lucas 2:34,35

Liturgie morgendienst:

Votum en groet

Zingen: Ps. 95:1,2,3

De Tien Woorden

Zingen: Ps. 95:4,5

Gebed

Schriftlezing: Lucas 2:21-40

Zingen: Gez. 47:1,3,4

Tekst: Lucas 2:34,35

Preek

Zingen: Gez. 52:1,2

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 118:8,9

Zegen

Liturgie middagdienst:

Votum en groet

Zingen: Ps. 95:1,2,3

Gebed

Doop van Wilhelmina Juliana Emma (Williene) Bouwman

- Lezen: Doopsformulier 1
- Zingen: Ps. 25:2

Schriftlezing: Lucas 2:21-40

Zingen: Gez. 47:1,3,4

Tekst: Lucas 2:34,35

Preek

Zingen: Gez. 52:1,2

Geloofsbelijdenis: Gez. 179b

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 118:8,9

Zegen

Gehouden te: Baflo, 29-12-13 (14.30 u.)

Preek

Thema: Simeons wachtwoord over de weg van Maria's zoon

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Kerstkater

Hebt u ook last gehad van de kater na Kerst? Ik bedoel het gevoel: Was dit het nou? Je kunt het gevoel hebben dat je na het kerstfeest tamelijk rauw wordt terug gezet in de werkelijkheid. Na de roze romantiek van de kerstsfeer de grijze grauweheid van elke dag. Misschien nog even uitgesteld door een paar vrije dagen en de festiviteiten rond oud en nieuw. Maar dan gaat alles toch weer gewoon zijn gang

Na de lofzang van engelen en mensen het proza van het gewone leven. Zoals de herders weer de schapen gingen weiden en de magiërs weer naar hun eigen land terug gingen.

Zo zet God ons ook weer terug in het gewone leven. Gesteld dat Hij ons er met Kerst even uit getild heeft en in hemelse sferen gebracht. Voor ons gevoel dan.

Maar God zet ons niet met zo'n harde klap terug, dat de hooggestemde woorden en lofzangen bij kerst op onwaarheid blijken te berusten. De lofzangen blijken niet achteraf vloekwoorden te zijn geweest.

De geboorte van Jezus Christus maakt echt alles anders. Wie in hem gelooft wordt een ander mens. Ook op de gewone dagen, de dagen na Kerst.

Maar toch, je kunt een katterig gevoel hebben op de laatste dagen van het jaar. Omdat het contrast tussen feest en dagelijks leven zo groot is.

Iets van die katterigheid kun je voelen als je in Lucas 2 na de lofzang van Simeon de harde woorden van onze tekstverzen zien staan. Weg roze wolk of stralenkrans rond het kerstkind.

Na vrede en heil, licht en glorie nu woorden als 'ten val komen', een 'teken dat betwist wordt', doorstoken worden door een zwaard en het aan de dag komen van de kwade gezindheid van mensen.

Ook deze woorden gaan over Maria's zoon. Het hoort ook bij kerst.

Haalt dat geen streep door de lofzang? Nee, toch niet. De lofzang bezingt het einddoel, de profetie van Simeon de weg daar heen. Hoe vrede en heerlijkheid worden bereikt langs een weg van lijden.

2. Op de uitkijk

De lofzang van Simeon is bekender dan zijn profetie. Toch hebben ze alles met elkaar te maken. Ze vormen geen tegenstelling, ook al ademen beide woorden van Simeon een verschillende sfeer.

Beide woorden zijn uitgesproken bij één en dezelfde gelegenheid. En ze zijn aan elkaar verbonden door Simeons zegen voor Jozef, de moeder van het kind en voor het kind zelf.

Lucas' vertelling verplaatst ons naar de veertigste dag van Jezus' leven op aarde of een poos daarna. De dagen van de reiniging van een moeder en haar kind in Israël duurden veertig dagen. Zo stond het in de wet van Mozes.

Ook Maria moet zich naar de wet rein laten verklaren. En haar kind deelt daarin, ook al is hij volkomen rein van zichzelf. Pas na het reinigingsoffer mag een vrouw de tempel weer in en mag ze weer deelnemen aan de eredienst. Zo ook Maria dus. Wonderlijk. Niet voor haar zelf, maar voor haar zoon.

Jezus is ongeveer zes weken oud als Maria en Jozef hem meenemen naar de tempel. Ze gaan hem aan de HEER voorstellen, hem aan God presenteren in diens huis. Ze weten dat de HEER voor dit kind een bijzondere taak heeft weggelegd. Ze hebben aanvaard wat de engel van God daarover gesproken heeft. Ze hebben hem de naam Jezus gegeven.

Zo bieden ze dit kind aan de HEER aan. Hij zal zijn leven wijden aan de HEER en zijn dienst.

Hoe deden de Israëlieten dat? Ze bieden hun kind aan een van de dienstdoende priesters aan. Die neemt het in zijn armen, zegent het en aanvaardt het op die manier in naam van de HEER. Daarna geeft hij weer aan zijn moeder terug.

Dat is normaal. Het gebeurt vele malen in de tempel. Gelovige ouders, die hun eerstgeboren zoon aan de HEER wijden.

Maar nu gebeurt er iets onverwachts, iets vreemds. Als Jozef en Maria hun kind de tempel binnenbrengen komt er een man naar hen toe. Waarschijnlijk is hij oud of ziek. Hij neemt het kind in zijn armen, net zoals de priester normaal doet.

Simeon heet die man. Geen vooraanstaand figuur in Jeruzalem, geen priester of kerkleider. Een 'gewone' gelovige Israëliet. Nou ja, gewoon?

Hij zag uit *"naar de tijd dat God Israël vertroosting zou schenken, en de heilige Geest rustte op hem."* (vs. 25)

Deze Simeon was door God de Heilige Geest op de uitkijk gezet. Op wacht voor de Gezalfde van de HEER. Voor zijn sterven zou hij de Christus met eigen ogen zien. Dat had de Geest hem onbedrieglijk geopenbaard.

Het is dan ook niet toevallig dat deze Simeon juist op dat moment in de tempel komt. De Heilige Geest drijft hem er heen. Feilloos loopt hij op Maria, Jozef en het kind Jezus af. Hij neemt dit kind in zijn armen. En hij looft God.

Simeon zegt, dat hij nu wel met groot verlot kan. Zijn dienst als uitkijk en wachtpost zit erop. God kan hem nu ontslaan en laten sterven. Want zijn ogen hebben het reddende kind gezien.

Dit kind wordt klaar gemaakt om redding te brengen aan alle volken, om te beginnen aan Israël. Uit de schuilhoeken en andere hoeken van de wereld gaat God zich een volk roepen. Een volk dat de heerlijkheid van de HEER kent en weerspiegelt.

Gods kinderen zitten niet meer overal verscholen, maar treden in de openbaarheid en de glorie, die God zelf voor hen bereid heeft. Een nieuw en heerlijk Israël, een kerkvolk zonder weerga zal aan het licht treden dankzij dit reddende kind, dat in Simeons armen ligt.

3. Profetenwoord

Overschreeuwt Simeon zichzelf niet? Nee. Hij weet, dat de dood nog even zijn gang kan gaan. Binnenkort sterft hij zelf. Ondanks de aanwezigheid en het zien van Gods Gezalfde. De Messias is er wel, maar de vertroosting van Israël, die Simeon verwachtte, is er nog niet volkomen.

Simeon zoekt in zijn woorden aansluiting bij de profeten, Jesaja vooral. Niet verwonderlijk. Simeon is een vertegenwoordiger van de laatste generatie profeten van het Oude Testament.

De profeten spreken van de geboorte van een kind, dat vredevorst zal zijn. Maar het zal ook de oordelen van God voltrekken, onder Israël en onder de volken. Hij komt een schifting brengen onder de mensen.

We snappen dat Jozef en Maria zich verwonderen over de handeling en de woorden van Simeon. Maar het wordt voor hen nog ingrijpender. Simeon is nog niet uitgesproken. Zijn wachtwoord nog niet klaar.

Hij zegent Jozef, Maria en het kind in de naam van God. Ze zijn geluk te wensen. Want God is met hen. Maar ze hebben die zegen van God ook heel hard nodig. Moeder Maria wel in het bijzonder. Maar Jozef mag meeluisteren.

Moeders zijn kwetsbaar. Vrouwen in het algemeen zijn kwetsbaar. In het ND van zaterdag 21 december 2013 stond een uitgebreid artikel over de wereldoorlog tegen vrouwen en meisjes. Met miljoenen slachtoffers van verkrachting, moord op pasgeboren meisjes, vrouwenhandel, prostitutie, ontrouw van de echtgenoot enzovoorts.

Moeders zijn bijzonder kwetsbaar. De moeder van Jezus ook. Daarom ontvangt zij via Simeon speciale toerusting van God de Heilige Geest.

"Weet wel dat velen in Israël door hem ten val zullen komen of juist zullen opstaan. Hij zal een teken zijn dat betwist wordt..." (vs. 34)

"Moeder Maria, let goed op. Luister goed naar mijn boodschap. Je ziet dat ik jouw kind in mijn armen houd. Het ligt er rustig. Letterlijk onschuldig, deze pasgeboren baby. Maar het ligt er als een struikelblok waardoor velen in Israël ten val zullen komen. Hij zal een teken zijn dat betwist wordt."

En Simeon knikt met zijn hoofd om het kind in zijn armen aan te wijzen.

Simeon heeft het in onze vertaling over ten val komen en opstaan. 'Vallen en opstaan' betekent in ons dagelijkse spraakgebruik: je struikelt, maar je krabbelt weer overeind.

Maar dat moeten we vergeten bij deze moeilijke uitdrukking in de taal van Lucas. Wie ten val komt stort in, wordt geruïneerd, zonder dat er een opstaan volgt. Wat gevallen is, wordt opgeheven, bestaat niet meer.

Dat heeft te maken met het oordeel dat de Messias komt voltrekken. Bij hem vindt de grote schifting plaats. Velen in Israël zullen zich te pletter lopen op hem, omdat ze niet in hem geloven.

Dit kind in Simeons armen brengt de crisis onder Gods volk en in heel de wereld. Dat maakt Simeon aan Maria en Jozef duidelijk vanuit de profetieën. Hij leeft bij de woorden van Jesaja en anderen. Dat merk je ook hier.

We horen hier de weerklank van Jesaja 8:14 en 15. Het volk van God moet de HEER alleen heilig achten voor Hem alleen ontzag hebben. Niet voor allerlei samenzweringen en bondgenootschappen. Ik citeer:

"Hij (= de HEER) zal een heiligdom zijn, maar ook de steen waaraan men zich stoot, de rots waarover de twee koningshuizen van Israël struikelen, de valstrik en het net waarin de inwoners van Jeruzalem verstrikt raken. Velen zullen struikelen, ze komen ten val en worden vermorzeld, raken verstrikt en worden gevangen."

Daar zegt de HEER dus: Velen van Gods volk zullen vallen over de HEER zelf. Dat is een definitieve val. Ze zullen verdeld worden zonder dat er redding voor hen is.

"Opstaan kunnen zij niet meer. Zij sterven in hun schande." (Ps. 36:3, berijmd)

Dat rotsblok legt de HEER voor de ongelovigen onder zijn volk neer. Het ligt er nu. Ja, nu nog in de armen van Simeon. Een steen waaraan velen in Israël zich vertillen zullen. Ze zullen over Jezus vallen. En dan valt de steen op hen, zodat zij er niet meer onderuit komen, onder de toorn van God en van het Lam vandaan.

De Heer Jezus zelf zegt het later zo, in de toepassing van de gelijkenis van de onrechtvaardige pachters:

"Wat betekent dan wat er geschreven staat: "De steen die de bouwers afkeurden is de hoeksteen geworden"?

Iedereen die over die steen struikelt, zal gebroken worden, en iedereen op wie die steen valt zal worden verpletterd." (Luc. 20:17,18)

Jezus spreekt daar over zichzelf. Hij is immers de hoeksteen. En hij kent de profeten en de psalmen. En vast en zeker heeft zijn moeder hem verteld van haar ontmoeting met Simeon.

Daar ligt hij, naar de schriften gesteld tot een verpletterende steen. Of – het tweede beeld van Simeon: *"Hij zal een teken zijn dat betwist wordt."*

Jezus is Gods teken. Misschien kun je ook zeggen: Gods wachtwoord voor zijn volk. Een teken. De herders moesten zich oriënteren op een kind liggend in een voederbak. Dat was hun baken.

Dat kind, deze Jezus blijft een teken van God. Een baken. Op Hem moet Israël zich richten. Hij zal zich duidelijk als Gods gezalfde knecht openbaren. In vernedering, als een sterfelijk mens, maar vol van de Heilige Geest, gezonden door de Vader. Vol ook van de kracht van Gods woord.

Dit teken van God zal betwist worden, tegenspraak oproepen bij velen. Ze zullen zijn woorden niet geloven en zo op Hem te pletter lopen. Velen in Israël – en in de wereld – horen zijn woorden, zien zijn wonderen. Maar ze laten Gods teken voor paal staan.

Erger nog, ze richten voor Hem de kruispaal op. Hij wordt eraan gespijkerd, veroordeeld wegens godslastering.

Velen in Israël, zegt Simeon, kunnen Jezus wel schieten op den duur. Ze hebben het op Hem gemunt. Zijn leer verwerpen ze hartgrondig. Of ze leggen het hoogmoedig naast zich neer, als niet ter zake doende.

Zo was het toen. Zo is het vandaag nog vaak. Nog steeds is Jezus, de Zoon van God en de zoon van Maria, een teken dat betwist wordt. Maar niemand kan om hem heen. Hij brengt de crisis, het oordeel. Je moet kiezen. Je moet op zijn boodschap reageren: geloven of niet.

Wie niet gelooft en het reddende van God negeert, die zal vallen, geruïneerd worden. Dat zal het einde voor hem of haar betekenen.

Dat is de werkelijkheid. Het is inderdaad wel hard, een paar dagen na Kerst.

4. Zwaard

Simeon spreekt moeder Maria in het bijzonder aan. Hij profeteert hoe het met haar zoon zal gaan. Hij geeft haar met het oog daarop instructies mee. Hij bereidt haar voor op de lijdensweg van haar zoon.

Dat zal haar ook niet in de koude kleren gaan zitten, om een heel zwakke uitdrukking te gebruiken. Zij zal het door de bejegening die Jezus krijgt ook heel moeilijk krijgen. Simeon zegt:

"en zelf zult u als door een zwaard doorstoken worden."

Dat klinkt heel gewelddadig. "Een zwaard zal uw ziel doorsteken. Uw ziel wordt aan een lang zwaard geregen." Dat staat er eigenlijk.

Maria zal niet gespaard worden als het gaat om haar zoon en de lijdensweg, die Hij moet lopen. Zijn lijden zal ook haar geweldig pijn doen.

*"Mijn ziel prijst en looft de Heer,
mijn hart juicht om God, mijn redder."*

Dat zong Maria bij Elisabet en Zacharias. Haar lofzang. Maar het zal voor haar nog een hele beproeving worden om dat te blijven volhouden. Ze zal het meemaken, hoe bijna heel het volk tegen Jezus te hoop zal lopen, nadat ze Hem eerst met man en macht achterna gelopen zijn.

Maria zal bij zijn Jezus' kruis staan en Hem zien lijden en sterven, gehangen als een godslasteraar, als een zware crimineel.

Haar hart zal bloeden, haar ziel ineen krimpen van de pijn om haar zoon. Een stekend zwaard zal in haar diepste innerlijk binnen dringen, haar hart verwonden, haar ziel verscheuren.

Het beeld van een Madonna met een zoet kindje op haar schoot wordt door Simeons woorden ruw aan flarden getrokken.

Bijzonder begenadigd, bijzonder gezegend is Maria. Maar dat vrijwaart haar niet van pijn en lijden om haar zoon. Integendeel. Zo intens zijn het conflict en de crisis rond Jezus, dat het ook zijn moeder door de ziel zal snijden. Simeon bereidt Maria daar op voor.

Waarom zal dit kind in Simeons armen worden tot een teken dat betwist wordt?

Waarom moet Jezus weersproken worden? Wat beoogt de HEER daarmee?

"Zo zal de gezindheid van velen aan het licht komen."

Dat betekent: tegenover Jezus moet de wortel van het ongeloof er uit komen bij velen in Israël. Het moet blijken hoe diep het ongeloof en de verharding wonen in het hart van velen. Ondanks alle vrome schijn, ondanks de hele offerdienst en het hele Schriftgeleerdendom.

De gezindheid van velen zal aan het licht komen. De kwade overleggingen komen naar buiten. Het zal te zien zijn aan het kruis, dat men voor Jezus opricht.

De onverschilligheid, die er bij velen in Israël vanaf het begin al in zit – denk aan de radiostilte in Betlehem na de boodschap van de herders en de lauwe reactie van de

schriftgeleerden op de boodschap van de magiërs uit het Oosten – deze onverschilligheid groeit gaandeweg uit tot een dodelijke haat. En dan vallen velen te pletter op de steen, die God neerlegt: Jezus Christus, zijn Zoon. En de toorn van de Mensenzoon zal hen vernietigen omdat ze zijn verschijning niet hebben liefgehad. Zo doet Jezus. Daarvoor is Hij gekomen. Hij komt ook het oordeel brengen. Hij komt schiften en uitzuiveren uit zijn volk wat wel Israël heet, maar het niet is.

Staat dit wachtwoord van Simeon niet haaks op zijn lofzang? Daar het licht en de glorie, hier de vernedering en het oordeel. Botst dat niet geweldig?

Toch niet. Want als de harten van Israël en van de mensen wordt gezift en de verharding wordt uitgezuiverd, dan komt er een stralende glorierijke gemeenschap tevoorschijn.

Dat is en blijft het grote doel van God, waar Simeon terecht van gezongen heeft. Langs de weg van Jezus' vernedering en de tegenspraak die Hij oproept, brengt God in Christus een gemeenschap tevoorschijn, die tot eer strekt van Gods volk Israël. Heidenen komen toestromen en worden toegebracht in die gemeenschap. Laatsten worden eersten.

Het ongeloof overwoekert de heerlijkheid van Gods volk dan niet meer. Maar het geloof in Jezus brengt een stralende gemeente aan het licht.

Daartoe dient de scheiding van de geesten die zich bij Jezus voltrekt. Vandaag nog steeds.

Het geloof in Jezus Christus bewaart je voor de ergste kater die je bedenken kunt. Houd dus Simeons wachtwoord in de gaten. En zing zijn lofzang mee.

Amen.